

از خلال سیره اهل بیت، تشیع الهیات رهایی بخش را در گستره‌ای وسیع تر و باتکیه بر تجربه‌ای تاریخی از عاشورا تجربه و برخی اعتراض‌های معاصر را تحت عنوان «قیام‌لله» صورتبندی کرده است.

الهیات شورش از طریق هنر

اعتراض نیازمند «نمایش» است تا دیده و شنیده شود و هنر پاسخگوی این نیاز است؛ هنری که چنان قدرتمند باشد که بتواند از خلال نمایش‌ها و نشانه‌ها و نمادها اقتدار را به چالش بکشد. هنری که با اعتراض پیوند می‌خورد غالباً هنری خیابانی است؛ اعتراض در خیابان‌ها ادامه دارد و دیوارها به مثابه رسانه‌ای برای انتقال شورها و شعرها عمل می‌کنند. هنردنیای گسسته عمل سیاسی و مذهبی را در تماسی نزدیک و آسان قرار می‌دهد و با جذابیت نمادهای بصری و بهره‌گیری از موسیقی توان همراه کردن اقشار و طیف‌های وسیع‌تر دیگری را با اعتراض دارد؛ طیف‌هایی که محتمل است فقر، تبعیض و شرایط نابرابر تحصیلی و مانند آن‌ها مانع از درک پیام اعتراضشان شده باشد.

در تاریخ هنر اعتراضی، هم تابلوی «گرنیکا» از پیکاسو به چشم می‌خورد که اعتراضی به شرایط اجتماعی، جنگ،

اسلام نیز ضامن و پشتیبان اعتراض‌هایی بود که با نام اورقم می‌خورد: «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا قَدْ أَنزَلْنَا إِلَيْكُمْ كِتَابًا فِيهِ آيَاتٌ لِّكُمْ وَمُنذِرَةٌ لِّقَوْمٍ كَذَّبُوا»^۳. نقل سرگذشت جنگ بدر و «كَمْ مِنْ فِئَةٍ قَلِيلَةٍ غَلَبَتْ فِئَةً كَثِيرَةً بِإِذْنِ اللَّهِ»^۴ و وعده به اینکه هر کس در راه ما بکوشد هدایتش خواهیم کرد، مسلمانان عصرهای بعد را ترغیب می‌کند که در این مبارزه، نیروهای غیبی پشتیبان او خواهند بود. از خلال سیره اهل بیت، تشیع، الهیات رهایی بخش را در گستره‌ای وسیع تر و باتکیه بر تجربه‌ای تاریخی از عاشورا تجربه و برخی اعتراض‌های معاصر را تحت عنوان «قیام‌لله» صورتبندی کرده است. با این فرض می‌توان الهیات اعتراض را در این معنا که حاصل تفسیرهای رهایی بخش است نیز شیوه‌ای از زیست مؤمنانه تلقی کرد؛ شیوه‌ای که عبادت را هم به مثابه عملی اعتراضی می‌نگرد و می‌گوید نحوه عبادت ما نحوه زندگی ما را مشخص می‌کند، شیوه‌ای که پیروان معتقد است وقتی به مبارزه برای رهایی می‌پیوندد، به خدایی پیوسته است که در کنار او، درون او و از طریق او شورش می‌کند.

▲ دیوارنگاری از امام خمینی
و علی شریعتی (۱۳۵۹ شمسی)